ANUL XXV.—No. 38.—Vineri 9 Februarie 1907.

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMÂNIA: STRĂINĂTATE
L. 4.65 3 luni 10 lei
„ 9.15 6 luni 20 „
„ 8. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame 1.25 linia

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

† Generalul Lahovari.—(Vezi articolul)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Joui, 8 Februarie.—Martirul Teodor Stratilat

Catolic

Joui, 21 Februarie.—Eleonora

Răs. soarelui 7,09. Ap. soar. 5,50

Bucureşti 8 Februarie.

ŞCOALE DE UCENICI

Acum când se discută mult şi cu aprindere chestia meseriaşilor, e de sigur bine-venită lucrarea d-luĭ profesor N. Moisescu, intitulată „Şcoale de ucenici", pe care am primit-o zilele astea.

Lucrarea, împărţită în patru părţi, merită atenţiunea tuturor celor cari se interesează de starea meseriaşilor şi de viitorul economic al ţărei.

In prima parte, autorul arată şi explică starea de astă-zi a meseriilor şi meseriaşilor.

Din peste 160.000 meseriaşi câţi sunt în toată ţara, abia 489 aŭ învăţat meseria într'o şcoală specială şi dintre aceştia 356 sunt români şi 133 străini. Numărul meseriaşilor cari aŭ învăţat meseria într'un atelier din străinătate e de 3.504, dintre cari 155 români şi 3.349 străini.

Cea mai mare parte din maeştri şi calfe sunt deci eşiţi din atelierele din ţară. Aceasta explică nivelul culturel profesionale a maseĭ meseriaşilor noştri.

D. profesor Moisescu spune că trebuesc luate măsuri energice spre a abate de la şcolile secundare puhoiul tineretului şi că trebuesc considerabil înmulţite şcolile profesionale.

In a doua parte a lucrărĭi sale, autorul arată cum e organizat învăţământul ucenicilor în alte ţări, precum Germania, Anglia, Austria, Ungaria Belgia, etc.

Învăţământul ucenicilor e obligatoriŭ, prevăzându-se pedepse. In Germania, sufletul şcoalelor de ucenici e asociaţia institutorilor: „Deutscher Verein fur Fortbildungsschulwesen".

După o statistică din 1890, în Ungaria eraŭ 375 şcoale de ucenici industriali şi 79 şcoale de ucenici comerciali. Numaĭ 7 la sută din ucenici nu frecuentaŭ aceste şcoale.

In partea a treia a interesantei d-sale lucrări, d. profesor Moisescu se ocupă cu starea acestuĭ învăţământ în ţară la noĭ.

Pentru învăţământul profesional al ucenicilor, nu există de cât art. 76 din legea învăţământului profesional, care dispune că „pe lângă şcolile de meseriĭ şi pe lângă şcolile comerciale se vor înfiinţa în comunele urbane, cursuri speciale pentru complectarea instrucţiunii ucenicilor din fabrici, ateliere şi pravălii".

Asemenea şcoale nu s'aŭ înfiinţat însă „şi nu se vor înfiinţa, zice d. profesor Moisescu, cât timp va fi lăsată înfiinţarea lor la voia corporaţiunilor".

Invăţământul profesional al ucenicilor trebue făcut obligatoriŭ, cum e în alte ţări.

Din iniţiativa privată s'aŭ înfiinţat câte-va şcoli, dar sunt puţine şi nu îmbrăţişează toate ramurile de activitate economică. Aşa sunt: 1) şcoala industrială a „Asociaţiei absolvenţilor şcoalelor de arte şi meseriĭ"; 2) şcoala industrială a „Burseĭ Muncel"; 3) şcoala de adulţi a „Societăţeĭ funcţionarilor comerciali"; 4) şcoala soc. „Unirea constructorilor români"; 5) şcoala de ucenici de la şcoala superioară de arte şi meseriĭ din Bucureşti; 6) şcoala de elevi meseriaşi de la arsenalul armateĭ; 7) şcoalele de ucenicĭ agricoli de pe lângă fermele şi pepinierele Statului; 8) şc. de ucenici din Piteşti.

In partea a patra a studiului, autorul amănunteşte marea importanţă a şcoalelor de ucenici, arătând roadele ce le-ar da.

„Obligativitatea învăţământului profesional al ucenicilor ar fi cel maĭ însemnat eveniment din viaţa meseriaşilor, al doilea după înfiinţarea şi organizarea breslelor şi ar fi o nouă dovadă că suntem conscienţi de lipsurile noastre, că voim sincer şi cu tot dinadinsul să păşim pe calea progresului, că suntem în fine hotărîţi să luptăm alături de străini pe calea economică spre a asigura şi păstra neatîrnarea economică şi bogăţia ţăriĭ".

Pentru a da o fiinţă cât maĭ repede acestor şcoale, d. profesor Moisescu propune să se înfiinţeze din iniţiativa oamenilor patrioţi o ligă a învăţământului profesional cu un comitet de acţiune, aşa după cum s'a înfiinţat în Germania „Deutscher verein für Fortbildungsschulen" în 1892 şi care organizează şi patronează acest fel de şcoale în Germania.

DIN UNGARIA

(Corespondenţă part. a ziarului «Universul»)

Budapesta, 6 Februarie.

Un incident în culoarele Camereĭ deputaţilor

In culoarele Camereĭ deputaţilor s'a petrecut eri o scenă agitată. Pe când vice-preşedintele Navay, care presida, luă cuvîntul deputatului Hencz, deputatul baron Ivor Kaas, care se afla în tribuna ziariştilor, se repezi în culoare, unde începu să critice în termeni violenţi procedarea preşedintelui strigând între altele: „Navay a împedicat pe deputatul Hencz ca să facă destăinuirĭ asupra legăturilor dintre deputatul Szikszak şi fostul ministru de interne Kristoffy. El a împedecat aceasta fiind-că Navay, Szikszak şi chiar contele Andrassy fac parte din tovarăşiĭ lui Kristoffy!"

Aceste cuvinte le auzi şi fostul prim-ministru Coloman Szell, care tocmaĭ trecea pe acolo.

El se apropie de baronul şi zise: „Te rog, nu spune asemenea vorbe, căci contele Andrassy n'are nimic de a face cu Kristoffy".

— Cum nu, replică baronul Kaas, nici tu nu eştĭ maĭ bun şi partidul constituţional cu atît maĭ puţin!

Aceste cuvinte provocară viĭ protestărĭ în rîndurile membrilor partidului constituţional. Atât Coloman Szell cât şi ceĭ-l'altĭ membrii protestară în contra acestor insinuţiunĭ ale amicului luĭ Polonyi, de la demisia căruia baronul Kaas vorbeşte de rău pe contele Andrassy şi pe membriĭ partidului constituţional. Baronul Kaas continuă însă cu atacurile sale, din care causă membriĭ partidului constituţional se depărtară.

O anchetă asupra plageĭ lăcustelor

Lăcustele aŭ pricinuit în anul trecut marĭ ravagiĭ pe teritoriul comuneĭ Debreţin şi al comitatului Hajdu, în sumă de peste 300.000 coroane. De oare-ce actualele dispoziţiunĭ legale nu daŭ guvernului mijloacele de a combate cu succes această plagă, ministrul de agricultură Daranyi a elaborat un proĭect de lege, care cuprinde dispoziţiunile necesare în această privinţă. In urma acesteĭ legĭ organele speciale ale ministeruluĭ agriculturel aŭ să dirijeze acţiunea pentru stârpirea lăcustelor; instrumentele necesare le dă Statul; căruţele împreună cu caiĭ şi boiĭ le daŭ comunele.

Cele-l'alte cheltuelĭ le suportă în părţi egale Statul şi municipiile respective.

Eri s'a ţinut în această privinţă o anchetă la ministerul agriculturel, la care aŭ luat parte ministrul Daranyi, representanţiĭ ministerelor interesate şi ale municipiilor ale căror teritoriĭ aŭ fost bântuite de lăcuste, precum şi maĭ mulţi deputaţi şi oameni specialiştĭ.

O explozie de dinamită

Din Deva se anunţă următoarele:

Ţăranul Ion Grosu, găsi venind de la Boiaia, pe stradă, un pacăet, care cuprindea dinamită. Ajungând acasă, el voi să facă copiilor să o bucure şi aprinse dinamita, care explodă. Nenorocitul Grosu îi smulse un braţ, iar pe ceĭ doui copiĭ aĭ săĭ îi ucise. S'a deschis o anchetă pentru a se constata, în ce chip a ajuns pachetul cu dinamită pe şosea.

Crişan.

CRONICI FEMININE

Regina-mamă Margareta Italieĭ asupra chestiuneĭ feminine

II

In cursul interviewului regina Margareta a maĭ spus următoarele:

«Mişcarea americană, care s'a pornit în favorul femeilor cu multi membri, întâmpină cele maĭ călduroase simpatiĭ ale mele, de oarece femeile europene aŭ început să ia pildă de la surorile lor din Statele-Unite».

Regina consideră religiunea ca bază a întregeĭ culturi şi maĭ cu seamă pentru femee: de oare-ce în ochiĭ ei „femeia fără religiune însemnează o floare fără miros, ea-şi perde graţia intuiţiunei şi refusă facultatea de a-şi oferi singură scut în primejdiile vieţeĭ».

Femeilor leneşe regina le dă sfatul să ajute pe altele. Atât legile naturale cât şi învăţătura creştinismului le arată această cale.

Ele trebue să apere toate întreprinderile demne, să le promoveze şi să le stea în ajutor. Ele trebue să năsuiască spre ameliorare în direcţiunea spirituală precum şi în alte direcţiunĭ.

O femee poate şi trebue să dea o formă interesantă conversaţiunilor ei, ea trebue să se cultive prin lectură.

„Personal iubesc dintre toţi maĭ mult pe Schakespeare l aduse Regina. O femee cultă trebue să cunoască pe clasicii proprieĭ ei ţări şi pe aceia aĭ celor-l'alte naţiuni. Dacă ea are talent pentru muzică saŭ pentru artele frumoase, pentru ce să nu le cultive? Ea trebue să năzuiască spre idealurĭ înalte. De şi în prima linie se află obligaţiuni caznice, totuşi este o privelişte frumoasă a vedea pe o femee spirituală, în mijlocul copiilor ei".

Olimpia

MAREA ESCROCHERIE

de la Banca Naţională din Rusciuk

(*Prin poştă de la corespondentul nostru particular*)

Rusciuk, 6 Februarie.

La ordinea zileĭ în Bulgaria şi în special în Rusciuk, este marea escrocherie ce s'a comis în dauna Băncel Naţionale, sucursala Rusciuk.

Acum o lună şi jumătate douĭ indivizi, prin intermediul unuĭ servitor probabil, care fusese bine plătit, reuşesc să sustragă un carnet de cecurĭ al băncel „Narodni-Banca" (Banca Naţională) pe care aŭ grija să aplice şi ştampilele oficiale.

Odată stăpânĭ pe acest cec, escrocii l'aŭ completat pe numele unuia din ei, care azĭ se stabileşte că ar fi grecul Leonida Stavridis, pe suma de 76.000 leĭ, falsificând şi semnăturile directoruluĭ, comptabiluluĭ şi secretaruluĭ băncel.

Nimic nu s'a observat la „Narodni-Banca" până acum câte-va zile.

Escrocii, odată cu un atare act în buzunar, aŭ pornit la Paris.

Aci, fără nici o teamă, se prezintă la Banca Naţională a Franţeĭ pe care o ştiaŭ că lucrează cu „Narodni-Banca" şi încasează suma de 76.000 leĭ, dispărând.

Natural că banca Franţeĭ, de bună credinţă, trimise cecul spre achitare la „Narodni-Banca". Tocmaĭ atunci se observă escrocheria. Banca bulgară urmă să plătească la ordinul băncel Franţeĭ suma de 76.000 leĭ.

Poliţia se puse în urmărire şi cu toate cercetările făcute până acum nu s'aŭ putut prinde escrocii.

Coresp.

MOARTEA

generaluluĭ LAHOVARY

O telegramă a „Agenţieĭ române" a adus eri, spre seară, în Capitală, o veste întristătoare.

Generalul Iacob Lahovary, ministrul nostru de externe, a încetat din viaţă eri dimineaţă, la 4 ore, în casa de sănătate a d-ruluĭ Bonnet, la Paris.

Vestea morţeĭ ministruluĭ a produs în toate cercurile Capitaleĭ cea maĭ adîncă impresie.

* * *

După cum se ştie, generalul Lahovary, atins de o boală intestinală, a plecat din ţară în ziua de 14 Ianuarie trecut şi s'a dus la Lausanne, în Elveţia, în vederea uneĭ operaţiunĭ ce urma să i se facă de către doctorul Roux.

Impregiurările aŭ făcut ca operaţiunea să nu poată fi executată la Lausanne şi generalul Lahovary a plecat săptămâna trecută la Paris, unde a fost instalat în sanatoriul d-ruluĭ Bonnet.

Telegramele sosite la începutul săptămânel anunţaŭ că starea bolnavuluĭ e satisfăcătoare. Marţi dimineaţă, d-rul Quenu a procedat la extirparea abcesuluĭ intestinal şi ştirile sosite după operaţiune nu lăsaŭ să se întrevadă apropiatul desnodământ fatal.

Toată ziua de Marţi starea bolnavuluĭ nu inspira niciĭ o temere imediată şi buletinul publicat la legaţiunea noastră din Paris spunea că, dacă niciĭ o complicaţiune nu se va ivi timp de 48 ore, bolnavul putea fi considerat afară din oriĭ-ce primejdie.

Din nenorocire, şi cu toate că operaţiunea fusese făcută în cele maĭ bune condiţiunĭ, temperatura bolnavuluĭ, care până Marţi seara se menţinuse normală, începe să crească pe la orele 9 seara şi desnodământul fatal nu a maĭ putut fi înlăturat.

Vestea agravăreĭ stăreĭ ministruluĭ nostru de externe a fost comunicată de eri noapte ministruluĭ nostru de la Paris.

In speranţa că va fi numaĭ o criză trecătoare, trista veste nu a fost comunicată familieĭ în Bucureşti.

La orele 4 dimineaţa însă, moartea a survenit aproape pe neaşteptate. D. Const. Lahovary, fratele generaluluĭ se afla la sanatoriu.

De-abia eri dimineaţă vestea a fost transmisă oficial la legaţiunea română, care, la rîndul eĭ, a transmis-o guvernului nostru. Printr'o împrejurare neexplicabilă, ştirea a sosit în Capitală abia eri la 5 ore d. a. şi imediat s'a împrăştiat în toată Capitala, pricinuind o impresie cu atât maĭ dureroasă cu cât era maĭ neaşteptată.

M. S. Regele a fost cel d'întâĭ înştiinţat de moartea consilieruluĭ Sĕu şi şi-a exprimat nemărginita Sa părere de rĕu.

Până aseară târziu, dureroasa veste nu fusese comunicată d-neĭ Lahovary care, după cum se ştie, se află grav bolnavă.

* * *

Iacob Lahovary s'a născut în Bucureşti la 16 Ianuarie 1846. Elev al şcoaleĭ militare la 1859, a fost înaintat sub-locotenent în artilerie la 10 Iulie 1864.

Absolvent al şcoaleĭ politechnice şi licenţiat în ştinţe la facultatea din Paris, Iacob Lahovary s'a întors în ţară la 1870, după ce absolvise şi şcoala de stat-major.

Inaintat locotenent, a fost în curînd chemat la statul-major, după ce'şi făcuse stagiul în artilerie.

In timpul acesta tînărul locotenent obţine prin concurs catedra de matematicĭ superioare la şcoala militară şi apoĭ catedra de calcul infinitesimal la facultatea de ştiinţe.

Căpitan la 1871 şi maior la 1874, ia comanda unuĭ batalion în regimentul 1 de linie şi războiul independenţeĭ îl găseşte în această peziţie.

Maiorul Lahovary a luat parte activă, o parte bine preţuită, în tot timpul războiuluĭ. De şi făcea parte din cuartierul general ca şef al secţiuneĭ operaţiunilor militare, a fost însărcinat tot timpul cu diferite misiuni speciale.

Inaltele servicii făcute ca strateg şi ca comandant, i-aŭ atras, după căderea Plevneĭ, două din cele maĭ înalte distincţiuni militare: medalia „Virtutea militară" şi înaintarea pe câmpul de luptă la gradul de locotenent-colonel; în acelaşi timp împăratul Rusieĭ îi conferea ordinul S-tuluĭ Vladimir.

La 1879, după războiŭ, lecot.-colonelul Lahovary a devenit şef al Statuluĭ major al diviziel Bucureşti şi la 1883 a fost înaintat la gradul de colonel şi numit comandant al reg. 7 de infanterie, de unde a trecut ca sub-şef la marele stat-major.

Scobortor al uneĭ vechi familiĭ, pe care o ilustrase fratele sĕŭ maĭ mare, Alexandru Lahovary, Iacob Lahovary nu putea rĕmâne departe de activitatea politică, unde l chema întinsele sale cunoştinţi şi deosebita luĭ inteligenţă.

La 1891 Iacob Lahovary intră în guvernul conservator prezidat de Lascăr Catargi ca ministru de războiŭ şi este înaintat la gradul de general de brigadă (Aprilie 1891).

Ca ministru de războiŭ generalul Lahovary a fost chemat să prezideze la marile lucrări de fortificaţiĭ împrejurul Bucureştiului şi pe malul Siretuluĭ, lucrări al căror aprig susţinător fusese înainte, şi în acelaşi timp să decidă asupra chestiunel armamentuluĭ acelor fortificaţiĭ.

De aci înainte cariera politică a generaluluĭ Lahovary a mers paralel cu cariera militară.

La 1894, când a părăsit ministerul, generalul Lahovary a luat comanda diviziel a 4-a de infanterie şi a trecut apoĭ ca şef al statuluĭ major general.

Pus în disponibilitate sub guvernul liberal, generalul Lahovary reia conducerea departamentuluĭ războiuluĭ sub guvernul conservator de sub preşedinţia d-luĭ Gr. Cantacuzino, la 1899, unde rămâne până în Februarie 1901.

La revenirea conservatorilor la guvern, în Decembrie 1904, generalul Lahovary a luat portofoliul ministeruluĭ afacerilor streine.

Aceasta este, în puţine rînduri, activitatea aceluia care a fost generalul Lahovary.

* * *

După cum am spus maĭ sus, prima ştire vestitoare a nenorocirel a sosit în Capitală eri la orele 5 d. a. şi a fost imediat comunicată d-luĭ primministru şi membrilor familieĭ.

La clubul conservator, unde ştirea s'a răspîndit după orele 7, s'a arborat imediat drapelul negru.

Vestea fiind cu totul neaşteptată, nu s'a putut lua aseară niciĭ o dispoziţie oficială.

Ceea ce este sigur, este că corpul defunctuluĭ ministru va fi adus în ţară, unde se va face înmormântarea.

Un consiliu de miniştri se va ţine azĭ înainte de amiază şi se va hotărî participarea guvernului în această dureroasă împrejurare.

Aseară târziu, M. S. Regele a binevoit să transmită d-luĭ Ion Lahovary, ministrul de domenii, fratele defunctului, condoleanţele Sale.

Camera şi Senatul vor ridica azĭ şedinţele în semn de doliu.

MARI CONTRABANDE DE MĂRFURI LA PLOEŞTI

(*Prin poştă de la coresp. nostru particular*)

Ploeşti, 7 Februarie.

Funcţionar comercial razbunător

Ilie Giurgiu, din str. Oilor 25, fiind ca vînzător în magazinul de manufactură al d-luĭ Costache Emanoil, cu firma „La Balon", a fost eliminat din serviciŭ zilele trecute. Pentru acest fapt, el a jurat răzbunare contra patronuluĭ săŭ.

Denunţul la parchet

Fără pierdere de timp, nedreptăţitul Ilie Giurgiu s'a prezintat Luni înaintea parchetuluĭ, unde a făcut denunţări foarte grave contra fostuluĭ săŭ patron, spunând că posedă în magazin marĭ cantităţi de mărfurĭ de contrabdndă, aduse prin intermediul femeeĭ Frusina Mocanca şi alte douĕ surorĭ ale eĭ, din com. Săcele (Transilvania).

Pe lângă Costache Emanoil, denunţătorul a maĭ arătat că fac un trafic însemnat cu mărfurĭ de contrabandă tot pe acelaşi cale şi comercianţiĭ G. Ionescu, patronul magazinuluĭ „Crucea Roşie" din Obor, I. Fulga, patronul magazinuluĭ „Crucea albă", etc.

Descinderile procuroruluĭ.—Confirmarea denunţărilor

Pentru descoperirea celor denunţate, eri la ora 2 d. a., d. procuror D. Oprescu, secondat de un inspector vamal şi de doi agenţi de siguranţă, a făcut descindere la fie-care magazin în parte. La Costache Emanoil s'aŭ găsit în adevăr enorme cantităţi de mărfurĭ, a căror provenienţă n'a putut-o justifica prin facturi saŭ declaraţiunile vamale.

La G. Ionescu aceiaşi stare de lucrurĭ. La I Fulga neregulĭ identice, însă mărfurĭ de asemenea natură maĭ puţine.

C. Emanoil maĭ este acuzat cu aceastăocazie, că unele din mărfurile magazinuluĭ săŭ aŭ fost introduse în mod clandestin, de la fălitul Topăzlău (La Roşior), cu care făcuse un act de tovărăşie pe sub ascuns. Aceasta, dacă se va confirma în cursul anchetel, numitul va fi culpabil ca tovarăş al unuĭ defraudator.

D. procuror Oprescu şi-a continuat ancheta până aseară târziu, luând interogatorul în parte celor acuzaţi.

Declaraţiunile unuĭ inculpat

Având ocaziunea să vorbesc cu unul dintre comercianţiĭ denunţaţi, acesta mi-a spus:

„Este foarte adevărat că noĭ posedăm în magazine mărfurĭ în neregulă, pe care le-am cumpărat de la nişte femeĭ de dincolo, care se îndeletnicesc cu comerţul ambulant. Dar nu noĭ suntem culpabilii, ci aceĭ care nu întrebuinţează toată rigoarea comerţuluĭ ambulant, ceea-ce ne face o concurenţă zdrobitoare.

„Femeile acelea, într'adevĕr că vor fi introducând mărfurĭ în România de contrabandă, însă nu noĭ suntem de vină. Pentru evitarea concurenţeĭ, suntem nevoiţi să cumpărăm pe preţurĭ foarte convenabile, mărfurile ce ni se aduc de acele femeĭ".

Prahoveanul.

UN PROVERB PE ZI

O datorie aduce altă datorie.

DIN BUCOVINA

(Coresp. particulară a ziarului «Universul»)

Cernăuţi, 4 Februarie.

O isbândă a românilor. Crearea uneĭ şcoli româneşti

Am avut ocaziunea de a arăta adesea în coloanele acestuĭ ziar, cum se practică sub scutul factorilor politicĭ şi administrativi, rutenizarea comunelor româneşti. Una din forurile ce li se îngădue rutenilor şi ca mijloc principal pentru rutenizare este şcoala ruteană.

Una din acele comune care a suferit este şi satul Ipoteşti, lângă Sucevа.

De zeci de anĭ, locuitorĭ din Ipoteşti cari sunt trecuţi, -graţie „tradiţieĭ" fixată de cercurile politice de pe vremuri, — drept ruteni se luptă pentru deschidirea uneĭ şcoale româneşti. Ei n'aŭ cruţat niciĭ bani, niciĭ timp pentru a arăta autorităţilor competente, în scris şi prin vorbă, plângerile şi dorinţele satuluĭ.

Dar glasul lor la resunat mereŭ în pustiŭ.

La 2 Iulie 1906, ultima şedinţă a consiliuluĭ comunal sătesc a decis unanim de a cere prin consiliul şcolar districtual şi prefectură crearea uneĭ şcoli româneşti.

Dar şi de astă dată nu aŭ primit niciĭ un răspuns.

Din cauza aceasta satul întreg a decis înfiinţarea uneĭ şcoli româneşti private. Şcoala a fost deschisă sub supravegherea cons. comunal şi a fost frecventată de 177 copiĭ fără deosebire de sex.

Sfârşindu-se vacanţele, ar fi trebuit să începă învăţământul în şcoala ruteană a satuluĭ. Dar ţăranii n'aŭ vroit să-şi înscrie copiiĭ la această şcoală. S'aŭ înscris numaĭ câţi-va copiĭ aĭ unor oameni săraci, dependenţi de banca ruteană. Şcoala deci n'a putut fi deschisă.

Scoala privată a continuat a funcţiona, când la 2 Sept. 1906, soseşte ordin de la prefectură de a o închide; ţăranii însă s'aŭ opus şi aŭ continuat cursurile.

O comisiune a sosit la faţa loculuĭ spre a ancheta cazul. Ţăranii aŭ dat ca răspuns: „Voim maĭ de grabă să fim pedepsiţi, decât să fim siliţi a ne da copiiĭ la o şcoală străină".

La 7 Septembrie 1906, şcoala a fost închisă cu forţa. Ţăranii aŭ căutat de a-şi da copiiĭ la şcoalele vecine, însă acestea fiind maĭ aĭ căutat maĭ întâiŭ împlinirea claselor cu copiiĭ sătesci, refuzând primirea ipoteştenilor.

O nouă comisiune, împreună cu inspect. şcolar Tarasievici, organizată la 24 Septembrie 1906, făcând anchetă la faţa loculuĭ, a constatat că baza pe care conscripţia a fost făcută este falsă.

Comisiunea a aflat că din cei 75 copiĭ citaţi (restul de 150 n'a fost citat fiind-că frecventa alte şcoli)— 18 vorbeaŭ foarte bine româneşte, 17 bine, 10 suficient, iar restul de 10 nu vorbesc româneşte, fiind rutenizaţi.

Pe baza acestor constatări făcute, Ipoteştenii aŭ fost asiguraţi, conform legeĭ, că li se va crea o clasă românească. Ei însă n'aŭ fost mulţumiţi cu rezultatul acesteĭ comisiuni, şi aŭ luptat cu energie înainte pentru drepturile lor sfinte şi ast-fel Sâmbătă, 9 Februarie 1907 st. n. s'a hotărât înfiinţarea uneĭ şcoli româneşti.

Despre înfiinţarea acesteĭ şcoli aflu următoarele: In interval de 10 zile, numĕrul elevilor a crescut dela 50 la 140. Majoritatea copiilor s'a înscris la şcoala română iar cea ruteană a rămas aproape goală.

Sosind inspectorul şcolar şi voind a pune şcoala sub conducerea învăţătoruluĭ rutean, comuna a refuzat predarea cheilor, motivând că vor un conducător român.

Văzând că nu are încotro, şcoala a fost pusă sub conducerea unuĭ învăţător român, Leonti Burac.

Energia locuitorilor din Ipoteşti poate servi de exemplu şi celor-l'alte comune îndeosebi mixte.

Divad.

INTINDEREA CULTURILOR

agricole şi a recoltelor în anul 1906

Serviciul statisticeĭ din ministerul domeniilor a terminat şi trimis spre a se tipări în „Monitorul Oficial" rezultatele statisticeĭ generale cuprinzând întinderea culturilor agricole şi recoltele din anul 1906, din întreaga ţară.

Iată cifrele maĭ importante: Grâul s'a cultivat pe 2.022.843 ht. cu o producţie mijlocie de 19,8 la ht. în total 40 126.507 ht. litri. Din aceasta, marii agricultori aŭ produs 22.509.442 hectolitri iar micii agricultori 17 617.065 hectolitri. Porumbul; de 2.071.906 ht. producând 33.73 la sută, în total 46.004.196 hectolitri, din care 13.466.152 hectolitri marii agricultori şi 32.537.044 micii agricultori.

Marii proprietarĭ aŭ produs 52.39 la sută din întreaga recoltă grâu; iar micii agricultori 32.78 la sută; cu porumbul proporţia stă tocmaĭ contrariŭ, căci marii agricultori aŭ produs 24.54 la sută iar micii agricultori 33.73 la sută.

Secara s'a cultivat pe 183.929 ht. producând 3.136.484 hectolitri din cari 398.408 ht. marii agricultori şi 2.737.576 hectolitrii micii agricultori.

Fasolea s'a cultivat pe 33.552 ht. producând 458.370 ht. şi din porumb: 888.578 hectolitrĭ.

Cartofii s'aŭ cultivat pe 10.987 ht. producând 10.56.953 cântare metrici, iar dintre porumb 204.848 cântare.

Sfecla s'a cultivat pe 9776 ht. producând 1.919.691 cântare metrice.

Fânetele s'aŭ cultivat pe 563.320 ht. produs 14.353.767 cântare metrici; viile s'aŭ cultivat pe 87.138 ht. producând 1.761.131 hectolitri must; livezile de prunĭ pe 71.650 ht. producând 1.508.188 cântare metrice de prune.

Din aceste date se vede abundenţa recolteĭ din anul 1906. Plantele principale carĭ sunt grâul şi porumbul, aŭ ajuns la cea maĭ mare producţie înregistrată în România. O asemenea recoltă a permis mărirea stoculuĭ destinat pentru export şi afluenţa banuluĭ străin pe pieţele noastre.

Dacă s'ar evalua valoarea recoltelor din 1906 suma atinsă *ar trece peste un miliard leĭ.*

Cu drept cuvînt putem numi anul 1906 an jubilar şi în privinţa recoltelor cu deosebire asupra porumbului s'aŭ înregistrat producţiunĭ aproape de necrezut. Aŭ fost multe comune, meĭ ales în judeţele de pe malul Dunăreĭ în carĭ media la ht. a trecut peste 50 hlitri.

Utilitatea acestor statistice este deci vădită şi îmbunătăţirea tehniceĭ către care se străduieşte serviciul statisticeĭ, asigură exactitatea datelor.

Marin.

ŞTIRI DIN STREINATATE

— Prin poştă —

∴ Chiar în localul universităţeĭ din Hamburg a murit deunăzĭ profesorul de limbile antice, dr. Justin.

∴ Ziarul parizian „Le Soir" înregistrează svonul unuĭ mare scandal. Un funcţionar superior al ministeruluĭ de externe era de mult bănuit de fapte nedelicate. S'a descoperit acum că el comunica Vaticanuluĭ documente relative la reprezentanţiĭ francezi pe lângă guvernele streine şi a fost transferat, dar ziarele republicane cer o pedeapsă maĭ aspră, considerând faptul ca înaltă trădare.

∴ In comuna Altweser, de lângă Breslau, s'aŭ găsit morţi asfixiaţi în locuinţa lor proprietarul de imobile August Franzke, soţia şi un nepot al sĕŭ.

∴ Deputatul Szmrecsanyi a provocat la duel pe deputatul slovac Hodza. Acesta a refuzat duelul pe motivul că este o instituţie barbară, însă e gata să dea explicaţiunĭ înaintea justiţieĭ.

∴ Din Lodz se anunţă că în urma grevei ce ţine de două luni în principalele fabricĭ, 25.000 de familiĭ suferă de foame şi de frig. Clerul a publicat un apel în favoarea muncitorilor fără lucru.

∴ Alaltăeriĭ a încetat din viaţă la Berlin celebrul meteorolog, profesorul dr. Wilhelm de Bezold, directorul institutuluĭ meteorologic, în vârstă de 70 anĭ. Defunctul şi-a câştigat marĭ merite pentru explicarea procedeurilor electrice, publicând numeroase lucrări asupra magnetismuluĭ şi a termodinamicel aerului.

∴ Imperatul Austrieĭ a esprimat primuluĭ redactor al ziaruluĭ „Neues Wiener Tagblatt", Singer, preşedinte al societăţeĭ internaţionale a preseĭ, recunoştinţa sa pentru activitatea luĭ politică. Scrisoarea imperatuluĭ s'a publicat în „Monitorul Oficial al imperiuluĭ".

∴ In China bântue o foamete îngrozitoare. Intr'o singură provincie, anume Tsing-Kiang-Pu, mor de foame peste un milion de persoane.

Numeroase familiĭ, înainte avute, sunt silite să mănânce un amestec îngrozitor de frunze şi de rădăcini.

∴ Din comitatul Torontal aŭ emigrat la America de la 1904 încoace 36.451 persoane.

∴ Pe la sfîrşitul acestuĭ an se va înfiinţa un nouă corp de armată în Austro-Ungaria d'alungul graniţeĭ italiene.

Generalul comandant şi statul-major vor sta la Laibach; cele două diviziĭ de trupe la Klagenfurt şi Trieste.

Efectivul noului corp va fi de 36 batalioane de infanterie, 12 escadroane de cavalerie şi 16 baterii de artilerie de câmp, apoĭ corpurĭ alpine.

In acelaşi timp divizia ce se află acum la Innsbruck va fi mutată la Trente, chiar la porţile văiel Adigelui.

∴ La Manilla, în insulele Filipine, a murit deunăzĭ o oare-care Apolonia de la Cruz, în vîrstă de 149 anĭ.

Până în Octombrie trecut bătrâna se ocupase zilnic de nevoile caseĭ şi până în ultimul moment s'a bucurat de întregimea facultăţilor mintale.

∴ Tribunalul din Fő es Szekvaros (Ungaria) a condamnat pe fostul deputat Nessi Pal, unul din fruntaşiĭ obstrucţionismului contra cabinetului Tisza, la trei luni temniţă ordinară, pentru escrocherii săvârşite în calitatea sa de avocat.

Consiliile de revizie din ţară

Iată numele ofiţerilor superiorĭ carĭ vor lua parte în consiliul de revizie pentru formarea claseĭ anuluĭ 1908:

Argeş, d. colonel Mihăescu D. din reg. R.-Sărat 9; Bacău, d. maior Neagu Savel din Gorj 18; Botoşani, d. maior Chirulescu D. din Războeni 15; Brăila, d. maior Filoti Tr. din reg. 1 Roşiorĭ; Buzău, d. loc.-colonel Berlescu A. din 3 artilerie; Constanţa, d. maior Dănciulescu Gr. din Prahova 7; Covurluiŭ, d. loc.-colonel Anastasiu I. din reg. Mircea 32; Dâmboviţa, d. maior Topoloveanu Gr. din Argeş 4; Dolj, d. locot.-colonel Cercez Gh. din Calafat 31; Dorohoiŭ, d. colonel Popescu Gr. de la brigada II-a de Roşiorĭ; Fălciu, d. maior Petrescu Dionisie din 8 Dragoş 29; Gorj, d. maior Terţescu Sebastian din reg. 1 artilerie; Ialomiţa, d. maior Murgulescu N. din 11 Căcăraş; Ilfov, d. locot.-colonel Paleologu D. din Războeni 15; Bucureştĭ, d. colonel Crăţescu H. de la brigada 3-a infanterie; oraşul Iaşi, d. maior Ghica I. din Siret 11; jud. Iaşi, d. locot.-colonel Bănescu D. din Roman 14; Mehedinţi, d. maior Coandă I. din 4 Ilfov No. 21; Muscel, d. maior Moscu Gh. din Roman 14; Neamţu, d. locot.-colonel Cristodulo Gh. din Cantemir 12; Oltu, d. maior Lupescu I. din Dolj 1; Peahova, d. maior Racoviţă V. din Romanaţi 19; Putna, d. locot.-colonel Haralambie N. din 7 artilerie; R.-Sărat, d. maior Palade Sterie din 11 artilerie; Roman, d. maior Raioviceĭ Th. din 12 artilerie; Romanaţi, d. maior Radovicĭ V. din Olt 3; Sucеava, d. locot.-colonel Cernătescu N. din Ştefan cel Mare 13; Tecuciŭ, d. maior Cardaş D. din 1 cetate; Teleorman, d. maior Cezianu P. din Dâmboviţa 22; Tulcea, d. maior Petrescu I. al II-lea din Constanţa 34; Tudova, d. maior Popovici D. din Putna 16; Vasluiŭ, d. maior Dumitriu Gh. din Ştefan cel Mare 13; Vâlcea, d. maior Castriş M. din Dâmboviţa 22, şi Vlaşca, d. maior Crângureanu Gh. din 6 Călăraşi.

CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Şedinţa de la 7 Februarie

Şedinţa se deschide la orele 2 jum. sub preşedinţia d-luĭ Gr. Triandafil. Prezenţi 95 d-nĭ deputaţi. Pe banca ministerială se află d-niĭ miniştriĭ general Manu şi D. Greceanu.

D. preşedinte roagă pe d-nii deputaţi a trece în secţii, spre a studia unele proecte de legi.

Şedinţa se suspendă. La redeschidere, (orele 3,45 m.), presidează d. D. Nenitescu.

D. I. Brătescu depune proectul de lege din iniţiativă parlamentară pentru recunoaşterea ca persoană morală a societăţeĭ de bine-facere „24 Ianuarie 1899".

D. Niculescu cere dosarul pentru construirea localuluĭ poştel din Focşani şi pentru alte lucrări.

Se respinge cu 53 bile negre indigenatul d-luĭ Isidor David, se respinge de asemenea indigenatul d-luĭ Marcovici; se admite recunoaşterea d-luĭ Anghel Sterea.

D. I. Tanoviceanu întreabă pe d. ministru al instrucţiuneĭ dacă nu e cumul saŭ incompatibilitate saŭ imposibilitate de fapt între ocupaţiunile pe carĭ le îndeplineşte azĭ d. C. Dumitrescu-Iaşi, rectorul universităţiĭ din Bucureştĭ.

98

GLASUL MORŢILOR

— Mare roman de moravuri —

PARTEA A DOUA

VII

Prinderea banditului

— Dacă nu ştiĭ unde locueşte Fernand Maurel, îĭ zise inginerul, trebue numaĭ decât să-ţi fi dat un loc de întâlnire... Haide... fiĭ băiat de treabă şi spune-ne unde trebue să-l ducĭ răspunsul